

บทคัดย่อ

ขบวนการโรแมนติกเป็นความเคลื่อนไหวทางวงการศิลปะที่เกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 จนถึงต้นศตวรรษที่ 19 แนวคิดสำคัญของความเคลื่อนไหวนี้คือ การให้ความสำคัญแก่จินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกของตนมากกว่าเหตุผล และการหลุดออกจากรูปแบบที่เคร่งครัด อย่างไรก็ตาม แม้เป็นงานศิลปะในแขนงเดียวกัน ได้ชื่อว่ายู่ในขบวนการเดียวกัน และอยู่ในทวีปเดียวกัน อย่างเช่นวรรณกรรมโรแมนติกของอังกฤษและของอิตาลี ก็ยังมีความแตกต่างกัน เวตส์เวิร์ธ กวีชาวอังกฤษได้แถลงลักษณะภาษาแบบโรแมนติกของตนไว้ว่าจะต้อง “low and rustic” หรือต้องเข้าถึงประชาชนให้ได้มากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาจากวินิพจน์ชิ้นเอกของอิตาลีในยุคเดียวกันจะเห็นได้ว่ากวีนิพนธ์บทดังกล่าวมิได้ใช้ภาษาเช่นนั้นโดยตลอด แต่ใช้ศัพท์โบราณอีกด้วย ทั้งนี้เพราะกวีอังกฤษประสงค์จะต่อต้านกระแสเดิม ในขณะที่กวีอิตาลีต้องการให้คนในสังคมของตนเข้าใจงานของตนได้ดีที่สุดและเกิดสำนึกร่วมในความเป็นชาติอันเป็นความเคลื่อนไหวทางสังคมอิตาลีในขณะนั้น

Abstract

The Romantic Movement from the end of 18th century to the first part of the 19th century gives emphasis to imagination, free expression of individual feelings and liberation from the constraints of tradition. However literary works in the western world within this movement such as those of the English and the Italian writers still have some differences. William Wordsworth, an English Romantic poet, reacted to the Age of Reason and made it clear that the language of poetry must be the language of the common people. Still major Italian writers of the same period, in their attempt to unite the people and create the sense of national identity, used different kinds of language such as archaism to reach the public.

“L’infinito”: กวีนิพนธ์โรแมนติกอิตาลีเกี่ยวกับ สุนทรีย์ทางภาษาของอังกฤษ

“L’infinito”: Italian Romantic poetry in comparison with English poetic diction

สรรควัฒน์ ประดิษฐพงษ์*

L’infinito (อนันตะ)

(1819)

Metro: *Endecasillabi sciolti.*

Sempre caro mi fu quest’ermo colle,
e questa siepe, che da tanta parte
dell’ultimo orizzonte il guardo esclude.
Ma sedendo e mirando, interminati
spazi di là da quella, e sovrumani
silenzi, e profondissima quiete
io nel pensier mi fingo; ove per poco
il cor non si spaura. E come il vento
odo stormir tra queste piante, io quello
infinito silenzio a questa voce
vo comparando: e mi sovvien l’eterno,
e le morte stagioni, e la presente
e viva, e il suon di lei. Così tra questa
immensità s’annega il pensier mio:
e il naufragar m’è dolce in questo mare.¹

* อาจารย์สาขาวิชาภาษาอิตาลี ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ <http://www.crs4.it/~riccardo/Letteratura/CantiLeopardi/CantiLeopardi.html#can12>

หุบเขาเปล่าเปลี่ยวนี้ยังความพอใจให้แก่ฉันเสมอมา
 และเส้นขอบฟ้าก็ถูกบดบังจากสายตาของฉันด้วยแนวพุ่มไม้
 แต่เมื่อนั่งพิงใจความว่างอันไร้ขอบเขตพ้นจากรั้วนั้นไปแล้ว
 ความสงบเหนือจินตนาการของมนุษย์และความเงียบสงัด
 ก็บังเกิดขึ้นในจิตใจของฉัน จนความประหวั่นเขียดเข้ามาใกล้
 ครั้นยินเสียงลมพัดแผ่วแทรกผ่านพุ่มไม้เหล่านั้น
 ฉันก็เทียบเคียงความเงียบอันไร้ที่สิ้นสุดนั้นกับเสียงนี้
 แล้วความเป็นอมตะ ฤดูที่วางวาย ฤดู ณ ขณะนี้ที่ยังมีชีวิตชีวา
 อีกทั้งเสียงแห่งฤดู ก็หวนคืนสู่ดวงจิตฉัน
 ความคิดคำนึงของฉันจึงจมหายอยู่ในความกว้างใหญ่ไพศาลนี้
 แล้วการหลงทะเลแห่งนี้ก็ยิ่งความรื่นรมย์มาแก่ฉัน²

บทกวีที่ชื่อ *L'infinito* (อนันตะ) นี้ เป็นงานชิ้นเอกของจาโคโม เลโอปาร์ดี (Giacomo Leopardi) กวีชาวอิตาลีเขียนซึ่งเขียนขณะมีอายุเพียง 20 ปี³ เลโอปาร์ดีเป็นกวีเอกในศตวรรษที่ 19 ซึ่งในอิตาลีถือกันว่าเป็นยุคโรแมนติก การเลือกเอางานชิ้นนี้ขึ้นมาวิเคราะห์ก็เพื่อเปรียบเทียบงานกวีนิพนธ์ชิ้นเอกของนักประพันธ์เอกแห่งยุคโรแมนติกของวงวรรณกรรมอิตาลี กับแนวทางที่เวดส์เวิร์ธได้กำหนดหรือปูทางไว้ จะได้เห็นวาระคติภายใต้การกำหนดยุคแบบเดียวกันของแต่ละประเทศมีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

สำหรับกวีนิพนธ์ *L'infinito* นี้ กวีกล่าวถึงประสบการณ์ของตนเองขณะนั่งมองเนินเขาอยู่ตามลำพัง แนวร้วที่กั้นอยู่เบื้องหน้าบดบังเส้นขอบฟ้าทำให้กวีมองเห็นแต่ท้องฟ้าและจินตนาการถึงสิ่งที่มองไม่เห็นซึ่งอยู่เบื้องหลังแนวร้วนั้นว่าเป็นมิติแห่งความกว้างไกลไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่กวีติดอยู่ในภวังค์นั้นลมก็พัดผ่านมาปลุกให้กวีกลับมาสู่โลกของความเป็นจริงอีกครั้ง แต่จากนั้นก็สำเนียงได้ถึงความเป็นอนันตะอีกมิติหนึ่ง นั่นคือ ความไม่มีที่สิ้นสุดของเวลา (*l'infinito temporale*⁴) และแล้วกวีก็เปรียบเทียบสิ่งที่ตนเองสัมผัสได้ ณ ปัจจุบันขณะกับสิ่งที่ผ่านพ้นไปแล้ว และการใคร่ครวญพิเคราะห์พิจารณาถึงสิ่งเหล่านี้ก็ยิ่งความปิติมาสู่กวีอย่างสุดประมาณ

ส่วนที่กล่าวไว้ข้างต้นว่า “แนวทางที่เวดส์เวิร์ธได้ปูทางไว้” นั้น หมายถึง อรรถาธิบายที่เวดส์เวิร์ธได้ให้ไว้ในส่วนที่เป็นคำนำของหนังสือรวมบทกวีชื่อ *Lyrical Ballads* ซึ่งกวีโรแมนติกชาวอังกฤษผู้นี้ได้แต่งร่วมกับ Coleridge สิ่งที่เวดส์เวิร์ธกล่าวไว้ในคำนำนี้ จะเรียกว่าเป็นคำแถลงการณ์ของกวีชาวอังกฤษต่อ

² คำแปลเป็นของผู้เขียน

³ Ernesto Bignami, *L'esame di italiano per i licei classici, scientifici, e istituti magistrali* 3rd volume (Milan: Bignami, 1982), หน้า 94

⁴ *temporale* เป็นคำคุณศัพท์ของคำว่า *tempo* ซึ่งแปลว่า เวลา หรือ สภาพอากาศ ก็ได้

กวีนิพนธ์โรแมนติกอังกฤษก็ว่าได้ เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นเรื่องศัพท์กวี⁵ (poetic diction) ที่ว่าภาษาที่ใช้ในกวีนิพนธ์แบบใหม่ (ในสมัยนั้น) จะต้อง “low and rustic” กล่าวคือ จะต้องเป็น “ภาษามนุษย์จริงๆ” (the real language of men) ด้วยว่ากวีนิพนธ์แบบนี้พูดถึงธรรมชาติและแสดงออกถึงอารมณ์ของมนุษย์ผู้อ่านบทกวีก็คือคนธรรมดาๆ ทั่วๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกกรรมพีซึ่งเป็นชนชั้นใหม่ในสังคม กวีนิพนธ์หาให้มีไว้เพื่อพวกที่มีการศึกษาเพียงไม่กี่คนอีกต่อไปแล้ว ภาษาที่ใช้จึงต้องเข้าถึงผู้อ่านส่วนใหญ่ด้วยเช่นกัน

หากจะกล่าวถึงการใช้ภาษาของบทกวีโดยรวม ๆ แล้ว พบว่า ภาษาที่เลโอปาร์ดีใช้ในกวีนิพนธ์บทนี้คือภาษาถิ่นที่ใช้ในเมืองฟลอเรนซ์หรือเซียนาซึ่งกลายเป็นภาษาประจำชาติอิตาลีอยู่ขณะนี้ ระดับภาษาเรียบง่ายแต่ “ทรงพลัง เด็ดเดี่ยว และชัดเจนแน่นอน”⁶ มีการให้ภาพพจน์จากการใช้ถ้อยคำที่เรียบง่ายเหล่านั้น มีการใช้ศัพท์สำนวนที่พวกคลาสสิกใช้กันอยู่บ้าง แต่โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นการใช้คำพื้น ๆ และมีการใช้คำคุณศัพท์กับคำนามที่มักไม่พบอยู่ด้วยกันเพื่อสร้างภาพพจน์ให้แก่ผู้อ่าน แต่หากจะถามว่าภาษาที่ใช้นั้นเป็นภาษาที่คนส่วนใหญ่ในอิตาลีในขณะนั้นใช้กันจริงอย่างเช่นที่เวดส์เวิร์ธแต่งกวีนิพนธ์โดยเลือกใช้คำเรียบง่ายที่คนอังกฤษส่วนใหญ่ในขณะนั้นใช้พูดกันหรือไม่ คำตอบคงจะเป็นไปในทางลบ ด้วยว่าประเทศอิตาลีในขณะนั้นมีสภาพสังคมที่แตกต่างจากประเทศอังกฤษและความแตกต่างทางสังคมนี้ก็ทำให้ปรากฏการณ์ทางภาษาของทั้งสองประเทศแตกต่างกันเช่นกัน

ความแตกต่างดังกล่าวอยู่ที่ว่าในสมัยศตวรรษที่ 19 ในอิตาลีนั้น ทางประวัติศาสตร์อิตาลีเรียกว่าเป็นยุครวมชาติ อิตาลีทั้งรวมประเทศเข้าด้วยกันสำเร็จในปี ค.ศ. 1861 งานวรรณกรรมซึ่งเกิดขึ้นในช่วงการรวมชาติก็พ้องกันกับในช่วงที่ประเทศอื่น ๆ ในยุโรปทางเหนือกำลังนิยมแนวความคิดโรแมนติกอยู่พอดี ด้วยเหตุนี้นักประพันธ์ในยุคนี้ถึงแม้จะตามแนวนิยมของยุคสมัยแต่ก็ไม่อาจทิ้งหน้าที่หลักที่มีต่อชาติได้นั้นคือหน้าที่ในการใช้วรรณคดีให้เอื้อต่อการรวมชาติ การใช้ภาษาเป็นเครื่องมือทำให้คนในชาติรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นเรื่องละเอียดอ่อนซึ่งกวีจะต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ปรากฏการณ์ทางภาษาของประเทศอิตาลีกับของประเทศอังกฤษแตกต่างกัน อิตาลีประกอบด้วยแคว้นต่าง ๆ 20 แคว้น ซึ่งก่อนการรวมประเทศนั้นแตกต่างกันไป ถึงแม้จะเรียกไม่ได้ว่าโดยสิ้นเชิงแต่การที่คนต่างถิ่นต่างแคว้นจะเข้าใจกันนั้นก็ยากยิ่ง ยิ่งในกรณีของแคว้นที่ไม่ได้มีอาณาเขตใกล้ชิดกันด้วยแล้ว แทบจะพูดได้ว่าโอกาสที่จะเข้าใจกันนั้นเป็นไปได้โดยยากทีเดียว

ดังนั้นเมื่อพูดถึงภาษาที่เวดส์เวิร์ธเรียกว่า “very language of men” ซึ่งเป็นของ “low and rustic persons” แล้วเลโอปาร์ดีไม่สามารถทำได้เสียทีเดียว ด้วยว่าประการแรก ภาษาที่ชาวอิตาลีใช้ในชีวิต

⁵ ราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้บัญญัติ

⁶ Vincenzo Courir, *Autori e correnti: questionario di letteratura italiana con particolare riferimento ai testi*, 2nd edn (Florence: Romo Sandron, 1991), หน้า 195

ประจำวันจริงๆ ล้วนเป็นภาษาถิ่น ภาษาถิ่นของแคว้นทัสคานีแถบเมืองฟลอเรนซ์และเซียนาที่ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นภาษาประจำชาตินั้น หากดูในเกณฑ์นี้ก็ไม่แน่ว่าเป็นภาษาที่คนส่วนใหญ่ในอิตาลีใช้กันจริง ๆ แล้วยิ่งเมื่อพูดถึงภาษาของ “low and rustic persons” แล้วยิ่งไม่ตรง เพราะภาษาดังกล่าวได้รับการยกย่องให้เป็นวรรณคดีประจำชาติแล้ว) นั้น ก็มีแต่ผู้มีการศึกษาเท่านั้นที่จะเข้าใจได้ กระนั้นก็นับว่าเป็นการพยายามจะเข้าถึงประชาชนให้ได้มากที่สุด ดึกว่าการใช้ภาษาละตินซึ่งเคยนิยมใช้ในการแต่งวรรณกรรมมาโดยตลอด และไม่มีผู้ใดเข้าใจเลยนอกจากนักบวชและผู้คนชั้นสูงเท่านั้น ด้วยว่าเนื้อหาในวรรณคดีก่อนหน้านี้เป็นไปเพื่อพระเจ้าและการใช้ภาษาละตินก็เป็นไปเพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้กับตัววรรณคดีเอง

ดังนั้นการพยายามเข้าถึงประชาชนให้มากที่สุดของเวดส์เวิร์ทกับเลโอปาร์ดีจึงไม่เหมือนกันเสียทีเดียว ขณะที่เวดส์เวิร์ทพยายามใช้ถ้อยคำเรียบง่ายธรรมดาในชีวิตประจำวัน โดยอาจสลับที่สลับทางหรือใช้คำขยายที่แปลกหูเพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการความงามแบบประพันธ์ศิลป์ เลโอปาร์ดีก็พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์เดียวกัน แต่ด้วยวิธีที่แตกต่างกันไปเล็กน้อย

ความพยายามอย่างแรกซึ่งพ้องกันกับความคิดของเวดส์เวิร์ทคือ การใช้คำที่ตามปกติมีได้อยู่ด้วยกันมาวางเรียงกันเพื่อให้เกิดผลกระทบทางจิตใจใหม่ ๆ ในบทกวีนี้พบได้จากการใช้คำคุณศัพท์ที่แปลว่า “ตาย” (morte) ขยายคำนามคำว่า “ฤดูกาล” (stagioni) แทนคำว่า “ที่ผ่านพ้นไป” (passate) เพื่อให้เกิดคำว่า “ฤดูกาลที่วางวาย” (le morte stagioni) การใช้คำขยายที่มีพบทั่วไปในที่นี้ เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความมีชีวิตของฤดูซึ่งจะให้ภาพของเสียง บรรยากาศ และภาพพจน์อันสดใสตามเวลาที่หมุนเวียนเปลี่ยนไป นอกจากนี้ยังให้ความตรงกันข้ามกับคำว่า “มีชีวิตชีวา” ในบรรทัดถัดมาอีกด้วย⁷

ความพยายามอย่างที่สองดูเหมือนจะขัดกับหลักการของเวดส์เวิร์ทด้วยว่าเลโอปาร์ดีได้ใช้สำนวนบางสำนวนที่กวียุคคลาสสิกเคยใช้กันมาโดยเคยชินแล้ว นั่นคือคำว่า “ermo” (เปล่าเปลี่ยว) ขยายคำนาม “valle” (หุบเขา) ในบรรทัดที่หนึ่ง การใช้เช่นนี้ฟรันเชสโก ฟลอรา (Francesco Flora) นักวิจารณ์ชาวอิตาลีให้ความเห็นว่าเลโอปาร์ดีคงคุ้นกับคำนี้มากโดยอาจจำไม่ได้ว่าเคยพบจากที่ไหนมา⁸ แต่ผู้เขียนบทความเห็นว่าเลโอปาร์ดีน่าจะตั้งใจใช้คำนี้มากกว่า เพราะเขาเคยกล่าวว่า เหตุผลที่เขาเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนแบบนี้โอคาสสิกในบางครั้งก็เพราะเขาเชื่อว่าคำเหล่านั้นบริสุทธิ์และเข้าถึงธรรมชาติได้ดีกว่าคำสมัยใหม่บางคำที่แสนจะหยาบควายเสียอีก⁹ นอกจากนี้หากพิจารณาถึงความพยายามที่จะทำให้บทกวี

⁷ Giacomo Leopardi, *CANTI con una scelta di prose*, ed. By Francesco Flora (Verona: Mondadori, 1968) หน้า 182

⁸ Giacomo Leopardi, *CANTI con una scelta di prose*, ed. By Francesco Flora (Verona: Mondadori, 1968) หน้า 182

⁹ Ferroni, Giulio, *Storia della letteratura italiana dall'Ottocento al Novecento* (Milan: Einaudi, 1991), หน้า 189

ของตนเข้าถึงคนอื่นได้ดีที่สุด ในบางครั้งก็จะต้องยอมใช้ศัพท์ที่ใช้ในวรรณคดีคลาสสิกบ้างเพราะอาจจะทำให้คนอ่านเข้าใจได้ง่ายกว่าคำพื้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นภาษาถิ่น ซึ่งนอกจากคนอ่านจะไม่เข้าใจแล้ว ยังอาจก่อให้เกิดความแปลกแยก (alienation) ระหว่างคนในชาติอีกด้วย

ตรงจุดนี้เราจะเห็นได้ถึงความแตกต่างระหว่างขบวนการโรแมนติกอิตาเลียนกับของอังกฤษว่า ในขณะที่กวีโรแมนติกของอังกฤษคำนึงถึงจุดยืนของที่จะสวนกระแสการใช้ถ้อยคำอันวิจิตรพิสดารและการใช้เทพปกรณัมในการประพันธ์แบบขบวนการนีโอคลาสสิก กวีโรแมนติกอิตาเลียนกลับไม่เคร่งเครียดกับจุดนี้ หากแต่หาวิธีที่จะทำให้คนอ่านเข้าถึงวรรณกรรมของตนเองได้ดีที่สุดเท่านั้น

ถ้าเช่นนั้นความเป็นโรแมนติกของ *L'infinito* อยู่ที่ใด คำตอบก็คือ บทกวีบทนี้มีการใช้สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง (ฉัน) เพื่อแสดงถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่เป็นส่วนตัว ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะของความเป็นปัจเจกนิยม (individualism) ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของยุคโรแมนติกโดยมีพักสงสัย

นอกจากนี้ความเป็นโรแมนติกของ *L'infinito* ยังอยู่ที่บรรยากาศและเนื้อหาในบทกวีเกี่ยวกับธรรมชาติและ การเข้าถึงลัทธิธรรมบางประการจากการได้อยู่กับธรรมชาติ เช่นในกรณีนี้กวีเข้าใจถึงความยิ่งใหญ่ไม่มีที่สิ้นสุดของธรรมชาติจากการนั่งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ และการเข้าถึงปรัชญาอันยิ่งใหญ่ของธรรมชาตินี้กวีก็ได้เป็นคนระลึกถึงเองหากแต่ธรรมชาติเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้น กล่าวคือ กวีลดตัวเองลงไปเป็นผู้ถูกกระทำ เช่น “ความสงบเหนือจินตนาการของมนุษย์และความเยียบสงบ ก็บังเกิดขึ้นในจิตใจของฉัน” และ “แล้วความเป็นอมตะ ฤดูที่วางวาย ฤดู ณ ขณะนี้ยังมีชีวิตชีวา / อีกทั้งเสียงแห่งฤดู ก็หวนคืนสู่ดวงจิตฉัน” กล่าวคือ ฉันเป็นผู้รับการกระทำของธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นคนทำให้ฉันรู้สึก

ในบทกวีเราจะเห็นว่ากวีตั้งใจใช้คำว่า “นี่” และ “นั่น” บ่อยมากจนเราสังเกตได้ การใช้คำง่าย ๆ เหล่านี้เป็นลักษณะการใช้คำเรียบง่ายแต่สร้าง ความหมายลึกซึ้งให้กับบทกวี คำว่า “นี่” ใช้ในการพูดถึงปัจจุบันขณะ และสัมผัสได้ด้วยประสาทหูหรือประสาทตา แต่คำว่า “นั่น” นั้น กวีใช้พูดถึงสิ่งที่อยู่ในจินตนาการหรือไม่ก็สิ่งที่ผ่านพ้นไปแล้ว เช่น “ฉันก็เทียบเคียงความเยียบอันไรที่ลึกลับนั้นกับเสียงนี้” แล้วในที่สุดกวีก็แสดงให้เห็นถึงการรวมเป็นหนึ่งเดียวของตนเข้ากับจักรวาลอันกว้างใหญ่โดยใช้คำว่า “นี่” เพียงคำเดียวไม่ต้องใช้คำอื่นมาเสริมให้มากมาย ดังปรากฏในตอนท้ายบทกวีที่ว่า “ความคิดคำนึงของฉันจึงจมหายอยู่ในความกว้างใหญ่ไพศาลนี้ / แล้วการหลงทะเลแห่งนี้ก็ยิ่งความรื่นรมย์มาแก่ฉัน”

คำว่า “หลง” ในบรรทัดสุดท้ายของบทกวีก็ถือว่าเป็นคำเรียบง่ายทรงพลังอีกคำหนึ่งเช่นกัน ในพจนานุกรมภาษาอิตาเลียนได้ให้คำอธิบายคำว่า “*naufragar*” โดยยกบรรทัดสุดท้ายของโคลงบทนี้มาประกอบเป็นกรณีเฉพาะว่า คำนี้หมายถึงการหลงทางก็ได้ หรือการหลงไหลก็ได้¹⁰ จึงนับว่าเป็นคำสั้น ๆ ที่ให้ความหมายได้ลึกซึ้งอีกคำหนึ่ง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าหากพิจารณา *L'infinito* เป็นเหมือนตัวแทนของกวีนิพนธ์โรแมนติกอิตาเลียนก็จะพบว่า โรแมนติกอิตาเลียนก็มีได้เหมือนโรแมนติกของอังกฤษเสียทีเดียว ด้วยว่า

¹⁰ *DISC Dizionario Italiano Sabatini-Coletti* (Florence: Giunti, 1997), หน้า 1633

สภาพสังคมของทั้งสองประเทศนั้นต่างกัน มีผู้กล่าวว่า แนวคิดทางโรแมนติกของอังกฤษเป็นไปเพื่อต่อต้านการขยายตัวของสังคมอุตสาหกรรม ในขณะที่แนวคิดทางโรแมนติกของอิตาลีเป็นไปเพื่อการรวมชาติ¹¹ นอกจากนี้แล้ว ความคิดแบบโรแมนติกของเลโอปาร์ดีนั้นได้เจริญรอยตามกวียุคก่อนโรแมนติกของอิตาลีที่ชื่อ Foscolo ผู้ซึ่งตามแนวโรแมนติกของฝรั่งเศสมาอีกทีหนึ่ง อันจะเห็นได้จากอาการ “เศร้าแห่งศตวรรษ” แบบที่นิยมกันในประเทศฝรั่งเศสสมัยนั้นที่ปรากฏอยู่ในงานของกวีผู้นี้หลายต่อหลายชิ้น

*Sempre caro mi fu quest' ermo colle,
E questa siepe, che da tanta parte
De l'ultimo orizzonte il guardo esclude.
Ma sedendo e mirando, l'interminato
Spazio di là da quella, e sovrumani
Silenzii, e profondissima quiete
Io nel pensier mi fingo, ove per poco
Il cor non si spaura... E come il vento
Odo stormir tra queste piante, io quello
Infinito silenzio a questa voce
Vo comparando: e mi sovvien l'eterno,
E le morte stagioni, e la presente
E viva, e il suon di lei. Così tra questa
~~immensità~~^{infinita} s'annega il pensier mio:
E il naufragar m'è dolce in questo mare.*

Secondo autografo de « L' infinito » (Visso, Archivio Comunale)¹²

¹¹ Paolo E. Balboni, Didattica dell'italiano a stranieri, 3rd edn (Rome: Bonacci, 1994) หน้า 92

¹² <http://www.crs4.it/~riccardo/Letteratura/CantiLeopardi/infinito.gif>

บรรณานุกรม

หนังสือ

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม: ภาพพจน์ ไวยากรณ์ และกลการประพันธ์ (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2539)

Balboni, Paolo E., *Didattica dell'italiano a stranieri*, 3rd edn (Rome: Bonacci, 1994)

Baldick, Chris, *Oxford Concise Dictionary of Literary Terms* (Oxford: Oxford University Press, 1990)

Bignami, Ernesto, *L'esame di italiano per i licei classici, scientifici, e istituti magistrali*, 3rd volume (Milan: Bignami, 1982)

Bobbio, A. Accame, *Profilo storico della letteratura italiana*, 12th edn (Brescia: La Scuola, 1980)

Courir, Vincenzo, *Autori e correnti: questionario di letteratura italiana con particolare riferimento ai testi*, 2nd edn (Florence: Remo Sandron, 1991)

DISC Dizionario Italiano Sabatini-Coletti (Florence: Giunti, 1997)

Enciclopedia Zanichelli 1996, ed. by Edigeo (Bologna: Zanichelli, 1995)

Ferroni, Giulio, *Storia della letteratura italiana dall'Ottocento al Novecento* (Milan: Einaudi, 1991)

Leopardi, Giacomo, *CANTI con una scelta di prose*, ed. by Francesco Flora (Verona: Mondadori, 1968)

Pompeati, Arturo, *Storia della letteratura italiana* (Turin: Unione Tipografico-Editrice Torinese, 1977)

Quaglia, Paolo, *Invito a conoscere il Romanticismo* (Milan: Mursia, 1987)

Roncoroni, Federico, *Lingua, storia e società: dall'inizio dell'Ottocento ai giorni nostri*, 3rd edn (Milan: Arnoldo Mandadori, 1986)

อินเทอร์เน็ต

<http://arci01.bo.cnr.it/reni/gozzadini/attivita/800/Roman.html>

<http://www.crs4.it/~riccardo/Letteratura/CantiLeopardi/CantiLeopardi.html#can12>